

Obsah

PŘEDMLUVA K DRUHÉMU VYDÁNÍ 9

7. MOČOVÝ SYSTÉM, SYSTEMA URINARIUM 11

Miloš Grim

7.1. Ledvina, *ren, nephros* 11

- Poloha, projekce, obaly, fixace 11
- Syntopie ledvin 13
- Makroskopická a mikroskopická stavba . . . 15
- Nefron 15
- Cévní řečiště ledvin 17
- Juxtaglomerulární aparát 18
- Lymfatická drenáž, inervace 19

7.2. Pánvička ledvinová, *pelvis renalis* 19

- Popis 19
- Poloha, projekce, syntopie 19
- Stavba 19
- Cévní zásobení, lymfatická drenáž,
inervace 20

7.3. Močovod, *ureter* 20

- Popis a členění 20
- Poloha, fixace, projekce, syntopie 20
- Makroskopická a mikroskopická stavba . . . 21
- Cévní zásobení, lymfatická drenáž,
inervace 21

7.4. Močový měchýř, *vesica urinaria* 22

- Funkce a členění 22
- Poloha, syntopie 22
- Fixace 23
- Stavba 24
- Cévní zásobení, lymfatická drenáž,
inervace 25

7.5. Ženská močová trubice, *urethra feminina* 25

- Popis a členění 25

- Poloha, syntopie, fixace 26
- Makroskopická a mikroskopická stavba . . . 26
- Cévní zásobení, lymfatická drenáž,
inervace 26
- Vyprazdňování moči,
continentia et incontinentia urinae 26

7.6. Mužská močová trubice, *urethra masculina* 27

- Popis, členění, průběh a makroskopická
stavba 27
- Mikroskopická stavba 27
- Cévní zásobení, lymfatická drenáž,
inervace 29

7.7. Vývoj a vývojové vady močového systému 30

- Vývoj *pronephros* a *mesonephros* 30
- Vývoj definitivní ledviny, *metanephros* . . . 32
- Vývoj močového měchýře
a močové trubice 33
- Vrozené vady močového ústrojí 36

8. POHLAVNÍ SYSTÉMY, SYSTEMATA GENITALIA 37

Miloš Grim, Rastislav Druga

8.1. Ženské pohlavní orgány, *organa genitalia feminina* 37

8.1.1. Vaječník, *ovarium* 37

- Poloha, fixace, syntopie 37
- Stavba 38
- Ovariální (ovulační) cyklus 40
- Cévní zásobení, lymfatická drenáž,
inervace 41

8.1.2. Vejcovod, *tuba uterina* 41

- Poloha, fixace, syntopie 42
- Stavba 44
- Cévní zásobení, lymfatická drenáž,
inervace 44

- 8.1.3. Děloha, *uterus* 44
- Poloha a syntopie 45
  - Stavba 45
  - Menstruační cyklus 46
  - Poloha dělohy v pánvi 48
  - Změny dělohy v průběhu života 50
  - Cévní zásobení, lymfatická drenáž, inervace 51
- 8.1.4. Pochva, *vagina* 52
- Poloha, fixace, syntopie 53
  - Stavba 54
  - Cévní zásobení, lymfatická drenáž, inervace 54
- 8.1.5. Zevní pohlavní orgány, *organa genitalia externa* 56
- Stydký pahorek, *mons pubis* (pahorek Venušin, *mons Veneris*) 58
  - Velké stydké pysky, *labia majora pudendi* 58
  - Malé stydké pysky, *labia minora pudendi (nymphae)* 58
  - Předšíň poševní, *vestibulum vaginae* 59
  - Velké předšíňové žlázy, *glandulae vestibulares majores* 59
  - Poštěvák, *clitoris* 59
  - Bulbus vestibuli 59
  - Cévy a nervy zevních pohlavních orgánů .. 59
- 8.1.6. Regio perinealis u ženy 59
- 8.2. Mužské pohlavní orgány, *organa genitalia masculina* 61**
- 8.2.1. Varle, *testis* 61
- Stavba 61
  - Cévní zásobení, lymfatická drenáž, inervace 64
  - Sestup varlat, *descensus testium* 66
- 8.2.2. Nadvarle, *epididymis* 68
- Cévní zásobení, lymfatická drenáž, inervace 68
- 8.2.3. Šourek, *scrotum* 68
- Popis a vrstvy 68
  - Cévní zásobení, lymfatická drenáž, inervace 69
- 8.2.4. Chámovod, *ductus deferens* 69
- Stavba 69
  - Syntopie 70
  - Cévní zásobení, lymfatická drenáž, inervace 71
- 8.2.5. Měchýřkové žlázy, *glandulae vesiculosae (vesiculae seminales)* 71
- 8.2.6. Provazec semenný, *funiculus spermaticus* 72
- 8.2.7. Předstojná žláza, *prostata* 72
- Poloha, fixace a syntopie 74
  - Stavba a zóny prostaty 75
  - Cévní zásobení, lymfatická drenáž, inervace 76
- 8.2.8. Pyj, *penis, phallus* 78
- Anatomický popis 78
  - Stavba kavernózních těles 78
  - Cévní zásobení, lymfatická drenáž, inervace 78
- 8.2.9. Svaly hráze u muže 82
- 8.3. Vývoj a vývojové vady pohlavního systému 82**
Miloš Grim
- 8.3.1. Vývoj pohlavních žláz 82
- Determinace varlete 83
  - Determinace vaječníků 84
  - Diferenciace gonády 84
  - Migrace a proliferace prvopohlavních (germinálních) buněk do základu gonády .. 84
  - Sestup varlat 84
  - Vliv prostředí na vývoj varlat 85
  - Vývoj a sestup vaječníků 87
- 8.3.2. Vývoj vývodných pohlavních cest 87
- Vývoj prostaty 87
- 8.3.3. Vývoj zevních pohlavních orgánů 88
- 8.3.4. Vývoj hráze a jejích svalů 89
- 8.3.5. Vývojové vady pohlavního systému 90
- 9. ŽLÁZY S VNITŘNÍ SEKRECIÍ, GLANDULAE ENDOCRINAE 93**
Karel Smetana, Ondřej Naňka, Miloš Grim
- 9.1. Podvěsek mozkový, *hypophysis cerebri* 93**
- Stavba a uložení 93
  - Cévní zásobení 95
  - Funkce 95
- 9.2. Šišinka, *glandula pinealis, epiphysis cerebri* 95**
- Stavba 95
  - Funkce 97
- 9.3. Štítná žláza, *glandula thyroidea* 97**
- Stavba a poloha 97
  - Cévní zásobení, lymfatická drenáž, inervace 97
  - Funkce 99
- 9.4. Žlázy příštítné, *glandulae parathyroideae* 99**
- Stavba a poloha 99
  - Cévní zásobení, lymfatická drenáž, inervace 99
  - Funkce 99
- 9.5. Langerhansovy ostrůvky, *insulae pancreaticae* 100**
- Stavba 100

■ Cévní zásobení, lymfatická drenáž, inervace	100	9.7. Paraganglia	104
■ Funkce	101	9.8. Difúzní endokrinní systém	105
9.6. Nadledvina, <i>glandula suprarenalis</i>	101	9.9. Tuk jako endokrinně aktivní tkáň	105
■ Stavba a uložení	103	REJSTŘÍK	107
■ Cévní zásobení, lymfatická drenáž, inervace	103		
■ Funkce	104		